

1. Helyi jelentőségű, természetvédelmi területek

1.1 helyileg védett természetvédelmi területek felsorolása

Terület neve	Jellege	Művelési ág	Terület m ²	Hrsz
1. Újvárosi Szanatórium	arborétum	szanatórium	72 020	0155/1
2. Síkvölgyi tölgyek a szanatórium területén	tölgyerdő	kórház, szociális otthon, erdő	40 826	0898/6
3. Jubileum park	növénytani	közterület	35 959	11382/13
4. Május 1. park	növénytani	közpark	26 025 19 710 3 878 2 660 3 245	2126/32 2126/13 2126/20 2126/17 2126/16
5. Népház liget	növénytani, vízügyi	közpark tó	25 204 3 353	2153/3 2154
6. Kálvária-hegy	geológiai, botanika	erdő rét	301 999	0381/4
7. Béke – park	növénytani	közpark	8 366 1 191	11198/5 11201
8. Záray Márta pihenőpark	növénytani	közpark	3 612	11378/21
9. Bánhida, Erőmű-tér	növénytani	közpark	6 813	6021/1
10. Gál István ltp., Béke út melletti kiserdő	növénytani	Kivett intézmény	16 588	2585
11. Farkas-tavak	ökológiai – vizes élőhely	kivett saját használatú út	4 023	01015
		legelő-kivett vízállás-szántó-kivett út-kivett mocsár-rét	95 784	01016
		kivett árok	9 475	01023
		legelő-kivett vízállás-szántó-kivett út-kivett mocsár	131 607	01024
		kivett közút	4 418	01025
12. Millenniumi Közpark – Csónakázó-tó	ökológiai – vizes élőhely	tó, közpark	115 516	4140/43
13. Olimpikon úti öregtölgyes-gyertyános kiserdő	botanikai érték	Városi szintű közpark – Zöldterület, Különleges	97 924	2119/202

		sport és szabadidős terület, kivett sporttelep		
14. Kompos-tó (Kacsás-tó)	ökológiai – vizes élőhely	Véderdő, Természetközeli terület, Natura 2000 madárvédelmi és különleges természetmegőrzési terület, erdő	400 173	0881
15. 30 Évesek Parkja esetében védett az ingatlan patakka párhuzamos 20m széles területsávja	ökológiai –	Közpark – Zöldterület -	11 326	3849/8
Új-Dubnik patak	vizes élőhely	Vízfolyás	3 788	3843/7
16. Szőlőhegyi kis-kőbánya	ökológiai, botanikai, geológiai élőhely	Zöldterület (közkert), nyílt karszt, erdő	23 322	10153/2

1.2 helyileg védett természetvédelmi területek általános ismertetése:

1.2.1. Az Újvárosi Szanatórium körül található, mesterségesen telepített arborétum jellegű védett terület. Fakivágás csak rendkívüli esetben lehetséges. Az arborétum látogatása csoportos formában lehetséges a kezelővel előzetesen megbeszéltek szerint. Kezelője az Országos Kórházi Főigazgatóság. A védetté nyilvánítás oka a különleges növénytakarsulás megtartása.

E pont alkalmazásában rendkívüli eset: villámsérülés, kiszáradás, törés miatti balesetveszély, megdőlés-felázott gyökérzet, betegség (gomba-, fagyöngy-, egyéb fertőzés), invazív (idegen) faj jelenléte.

1.2.2. A Síkvölgyi Szanatórium körül természetes körülmények között kialakult tölgyes. Fakivágás csak rendkívüli és indokolt esetben lehetséges. Látogatás csoportos formában külön engedély alapján lehetséges. Kezelője a Szociális és Gyermekevédelmi Főigazgatóság. A védetté nyilvánítás oka a különleges növénytakarsulás megtartása.

E pont alkalmazásában rendkívüli és indokolt eset: villámsérülés, kiszáradás, törés miatti balesetveszély, megdőlés-felázott gyökérzet, betegség (gomba-, fagyöngy-, egyéb fertőzés), invazív (idegen) faj jelenléte.

1.2.3. A Jubileum park a Fő tértől délre található, annak közvetlen folytatásaként. Mesterségesen kialakított sport és pihenőpark. Látogatása engedély nélkül bármely időszakban lehetséges. Rendkívüli igénybevétele miatt fokozott fenntartási munkák elvégzése folyamatosan szükséges. A védetté nyilvánítás indoka a városon belüli kiemelt zöld övezeti rész megtartása.

1.2.4. A Május 1 park a Népház utca és a Béke utca között található terület, amely természetes és mesterséges körülmények között alakult ki. Látogatása engedély nélkül lehetséges. A védetté nyilvánítás indoka a városon belüli kiemelt zöld övezeti terület megtartása.

1.2.5. A Népház liget a Népház utca és a Gőzfürdő között lévő terület, melynek kialakulása természetes és mesterséges körülmények között történt. Látogatása engedély nélkül lehetséges. A védetté nyilvánítás indoka a városon belüli kiemelt zöld övezeti és vízügyi terület megtartása.

1.2.6. A Kálvária hegy Felsőgalla É-i felén természetes körülmények között kialakult erdőtársulás és geológiai képződmény. Látogatása engedély nélkül bármely időszakban lehetséges. Természetes kialakulása miatt fenntartási igénye nincs. A védetté nyilvánítás indoka a kiemelt zöldövezeti rész, geológiailag kiemelt karszterület és különleges növénytársulás megtartása. A területen felújításra került a hegytetőn található kápolna és a kálvária út a stációkkal.

1.2.7. A Béke – park a városközpontban található zöldfelület szerves részét képezi. Körülötte hivatalok, közigazgatási intézmények, iskolák, könyvtár helyezkednek el, ezért nagyon frekvenciát. A közelmúltban került felújításra. A védetté nyilvánítás indoka a kiemelt zöldövezeti rész megtartása.

1.2.8. A Záray Márta pihenőpark korábban Tatabánya skót testvérvárosának megyéjéről lett elnevezve Midlothian-parknak. Felújítására 2008-ban került sor. A parkot 2012. évben városunk híres énekesnőjéről a város közgyűlése Záray Márta pihenőparkra nevezte át. Rekreatív jelentősége a lakosság számára igen kiemelkedő, hiszen egy emeletes házakkal körülvett lakótelepen helyezkedik el. A védetté nyilvánítás indoka a kiemelt zöldövezeti rész megtartása.

1.2.9. Az Erőmű-tér az egykor működő erőművet körbevevő lakótelepbe ékelődő kis területű közpark, szobrokkal és terebélyes fákkal, emlékparkként is említhető. Rekreatív funkciója és zöldövezeti szerepe kiemelendő, ez a védettség oka.

1.2.10. A Gál István lakótelep és a Béke út közötti kiserdő a lakótelep és intézményi területek közé ékelődő zöldfelület, pihenő, relaxációs lehetőséget nyújt az itt lakóknak. A védetté nyilvánítás indoka a kiemelt zöldövezeti rész megtartása.

1.2.11. A Farkas-tavak Tatabánya Bánhida városrészével határos. A város belterületéről, a Síkvölgyi úton kiérve érhető el. A Farkas-tavakat kelet felől szántó, északi részén telepített nyaras-füzes erdő, nyugati felén telepített akácerdő határolja, ahol kisebb vízállás is kialakulhat, délről pedig a Síkvölgy felé elágazó aszfaltút menti égeres övezi.

Szemben a térség többi állóvizével, a Farkas-tavak élővilága nincs kitéve nagyfokú emberi zavarásnak, ugyanakkor a megfelelő élőhelyek is megtalálhatóak, ezért egyfajta védett oázisként funkcionálnak a Vértesi Natúrpark északi részén.

Gazdag élővilággal rendelkezik, több NATURA 2000 jelölőfaj is található a területen.

A védetté nyilvánítás indoka a terület ökológiai szerepe és a viszonylag háborítatlan vizes élőhely megtartása.

1.2.12. A Millenniumi Közpark – Csónakázó-tó az 1980-as években történt létrehozása óta az egyik legnépszerűbb közpark Tatabányán. Szerves egységet alkot a szintén védett Jubileum Parkkal. A közpark növényállománya a tó vizes élővilágával kiemelt szerepet tölt be a város életében. A közpark 2019-ben került felújításra. A védetté nyilvánítás indoka a kiemelt

zöldövezeti rész megtartása, a területen található védett növény és állatfajok életterének biztosítása, a természeti környezet megőrzése.

1.2.13 Az Olimpikon út végén található öregtölgyes-gyertyános kiserdő sportcélú területekkel, rekultivált salakhányóval, a Dembinszky utcával és a Vida Jenő utca szabályozási vonalával körbeölelt terület. A terület legnagyobb természeti, és egyben társadalmi-kulturális értékét az idős fák jelentik. Hasonló méretű, korú, habitusú tölgyek és gyertyánok már nem sok helyen lelhetők fel a környéken. Változatos zöldterületként, táplálkozóhelyet és pihenőhelyet nyújt számos vonuló madárfajnak, illetve több védett faj is költ a területen. Tekintve az idős fák és erdők gyors fogyatkozását, a hasonló jellegű megmaradt élőhelyek védelme különösen fontos.

1.2.14 A Kompos-, vagy más néven Kacsás-tó és környezete kiemelkedő természeti értékeket őriz. Feltétlenül védelemre érdemes mind a tó, mind a körülötte húzódó erdősáv, különösen a tótól nyugatra található idős erdőállományok. Ezek az élőhelyek összetartoznak, védelmük ezért együttesen valósítható meg. A Kacsás-tó környéke értékes madárélőhely, emellett számos védett gerinctelennek is élőhelyet nyújt. A tó jelentős kételtű és hullószaporodóhely. Ezek és az élőhely változatos képe, a koros fák jelenléte egyértelműen a védelemre érdemes területek közé emelik.

1.2.15 A 30 Évesek Parkja és a mellette húzódó Új-Dubnik patak mint városi zöldterület és vízfelület hosszú távú megőrzése, az ökológiai folyósóként is szolgáló erdősáv és az ez utóbbit alkotó idős fák indokolják. Alkalmas természetvédelmi és bemutató célú városi vadvirágos rét létrehozására, illetve extenzívebb zöldterületkezelési stratégiák alkalmazására. Elhelyezkedésének köszönhetően ez a terület alkalmas arra, hogy a város lakói saját közvetlen környezetükben találkozzanak biológiailag változatos életközösségekkel, melynek társadalmi és környezeti előnye is van.

1.2.16 A Szőlőhegyi kis-kőbánya és szűkebb környéke egyaránt kifejezetten értékes természetvédelmi szempontból. A felnyíló karsztbokorerdő jellegű részek, a kopár sziklás területek, a száraz cserjések és a sztyeppré jellegű, kétszikűekben gazdag foltok mind sok fajnak jelentenek életteret. Egy döntően erősen átalakított környezetben megmaradt nagyon értékes zárványról van szó, fontos a terület helyi jelentőségű védelem alá vonása.

2. Helyi jelentőségű természeti emlékek

2.1 helyi jelentőségű természeti emlékek felsorolása

Természeti emlék neve	Jellege	Művelése ág	Mennyisége db	Hrsz
1. Három Tölgyfa	Növénytani	közterület	2+1	4259/1
2. Jegenye utcai jegenyesor	Növénytani	közterület	3	5939/35, 5939/36, 5939/78
3. Platán téri platánfa	Növénytani	közterület	1	11060/34
4. Dózsa Gy. úti selyemakác	Növénytani	magánterület	1	5511
5. Komáromi úti platánsor	Növénytani	közterület	76	11078/2, 11077/2, 11071/2, 11072/2, 11080/44, 11080/45, 11080/46, 11132, 11138, 11135, 11180/8, 11060/34, 11082/3, 11152/1
6. Tulipános Ház - Cifra Palota idős Kocsányos tölgye	Növénytani	intézményi terület	1	2138

2.2 helyi jelentőségű természeti emlékek általános ismertetése:

Egyedi gondozást, és figyelmet igényelnek, kivágásuk – teljes kiszáradástól, indokolt balesetveszélytől eltekintve - tilos. Pótlásukról gondoskodni kell.

Védetté nyilvánításuk indoka a fák-fasorok növénytani (minden esetben), kultúrtörténeti (Három Tölgyfa), tájképi (jegenye sor, platán sor) megőrzése

3. Helyi jelentőségi természetvédelmi területek az Észak-Vértesben

3.1 Észak-Vértesben található Helyi jelentőségi természetvédelmi területek felsorolása

Hrsz:	Alrészlet	Összterület ha	Összterület m2	Erdő ha	Erdő m2	Gyep ha	Gyep m2	Kivett ha	Kivett m2	Szántó ha	Szántó m2	AK	Megjegyzés
0603/1			7459		7459							0,75	
0603/4			3787						3787				tv reléállomás
0603/5		4	5828	4	5828							16,04	
0603/6		0	2048					0	2048				saját használatú út
0603/7		9	6775	9	6775							33,87	
0603/8		5	9701	5	9701							20,9	
0603/13	a			14	5612							116,49	
	b								1760				saját használatú út
	c								734				árok
	d					2	251					7,7	
	f			1	9458							10,9	
	g					2	4170					9,18	
	h								935				árok
	j			5	7883							20,26	
0603/15									800				út
0603/14				199	5308							199,53	erdő, lakóház, gazd.ép.
0603/13	m								3821				út
	n								5653				út
	p			51	6354							180,72	

Hrsz:	Alrészlet	Összterület ha	Összterület m2	Erdő ha	Erdő m2	Gyep ha	Gyep m2	Kivett ha	Kivett m2	Szántó ha	Szántó m2	AK	Megjegyzés
0603/13	r								6175				út
	s			20	4515							71,58	
		300	3429									616,36	
0603/11			7538						7538				vízmű
0603/12			933						933				út
0604			1218		1218							0,97	
0605		14	8375	14	8375							66,77	
0606		1	483					1	483				saját használatú út
0607			3073						3073				kopárság
0608	a			21	5160							75,31	
	b					6	5390					41,2	
		28	550									116,51	
0609/1		1,9											
0609/2			1657										
0609/3			1504										kivett közút
0610		18	229	18	229							63,08	
0611			996				996					0,1	
0612/2			2388						2388				lakóház, udvar, ker.egys.
0612/3		6	7791			6	7791					42,71	
0612/4	a						7356					4,63	
	b										9874	12,34	
	c									1	9042	23,8	
	d					4	9146					12,78	

Hrsz:	Alrészlet	Összterület ha	Összterület m2	Erdő ha	Erdő m2	Gyep ha	Gyep m2	Kivett ha	Kivett m2	Szántó ha	Szántó m2	AK	Megjegyzés
0612/4		8	5418									53,55	
0622	a			122	4113							685,5	
	b								7736				út
	c			104	6670							366,33	
	d								3634				út
	f			36	9061							36,91	
	g							1	1741				út
	h			7	2610							40,66	
	j			22	38							99,02	
	k			15	4800							54,18	
	l								1995				út
	m			11	7854							11,79	
		323	252									1294,39	
0623		1	6048			1	6048					10,11	
0626		1	2309					1	2309				
0627/1		2	5			2	5					12,6	
0627/2			2072						2072				árok
0627/3			4431						4431			1,68	
0627/5			5045						5045				árok
0627/6	a					2	5467					9,68	
	b								1485				patak
	c					1	4694					7,94	
	d					3	2962					12,53	
	f								1039				út
	g					2	6274					9,98	
		10	1921									40,13	
0627/7		2	9574			2	9574					18,63	
0627/8		5	6812			5	6812					35,79	
0628/1			7897						7897				gyermektábor

Hrsz:	Alrészlet	Összterület ha	Összterület m2	Erdő ha	Erdő m2	Gyep ha	Gyep m2	Kivett ha	Kivett m2	Szántó ha	Szántó m2	AK	Megjegyzés
0628/4	a						4526					4,71	
	b										7193	13,09	
		1	1719									17,80	
0628/5	a									2	6430	48,10	
	b						7420					7,72	
		3	3850									55,82	
0629			2339						2339				saját használatú út
0630/1	a					32	332					162,54	
	b				6741							0,67	
	c				3551							0,36	
	d				5204							0,52	
		33	5828									164,09	
0630/2			168										magánút
0631/1		6	716			6	716					38,25	
0631/2			4800						4800				saját használatú út
0632/2		6	5848	6	5848							46,09	
0632/4		1	7004					1	7004				árok
0632/5		1	1087	1	1087							6,21	
0632/6			905										kivett közút
0632/7		3	5927	3	5927								
0632/8		2	1357			2	1357						
0632/9		2	4832			2	4832						
0632/10		18	3792	18	3792								
0633			8410						8410				árok
0634		1	7269			1	7269					6,56	
0635/1		1	9868			1	9868					12,52	
0635/1		23	4811									152,92	
0635/3		3	2201			3	2201					20,29	

Hrsz:	Alrészlet	Összterület ha	Összterület m2	Erdő ha	Erdő m2	Gyep ha	Gyep m2	Kivett ha	Kivett m2	Szántó ha	Szántó m2	AK	Megjegyzés
0651		18	8403									83,92	
0652			2849						2849				saját használatú út
0653		16	7290	16	7290							75,28	
0654			5468						5468				saját használatú út
0655		5	8432			5	8432					22,2	
0656	a			18	7749							105,14	
	b								1854				út
	c			7	8753							44,1	
	d								1345				út
		26	9701									149,24	
0657		15	5779	15	5779							87,24	
0659			5944						5944				saját használatú út
0660	a			12	7252							57,26	
	b								1326				árok
	c					1	1784					4,48	
	d			3	3998							15,3	
	f					1	76					3,83	
		18	4436									80,87	
0661/18	a						6000					5,48	
	b											1,24	
0661/15									1682				
0661/16									3224				
0661/17		7	660	7	660								
0661/2			22						22				kápolna
0661/3			103						103				vadászház
0661/4			9767						9767				saját használatú út
0661/7			8435						8435				kivett turistaház, gyermektábor

Hrsz:	Alrészlet	Összterület ha	Összterület m2	Erdő ha	Erdő m2	Gyep ha	Gyep m2	Kivett ha	Kivett m2	Szántó ha	Szántó m2	AK	Megjegyzés
0661/8			146						146				
0661/10	a				9065							0,91	
	b								2014				saját használatú út
	c			1	6140							1,61	
	d			1	8993							1,9	
		4	6212									4,42	
0661/11			4788						4788				udvar és gazd.ép.
0661/12			4347						4347				udvar és gazd.ép.
0661/13			779						779				saját használatú út
0662			8032						8032				saját használatú út
0663			7502						7502				ipartelep
0744/1	a			200	3814							1122,14	
	b							3	526				út
	c			9	7307							34,06	
	d			32	3148							113,1	
	f			3	9223							13,73	
	g			1	4506							6,53	
	h			21	9955							153,97	
	j			20	3446							113,93	
	k			14	7516							118,01	
		307	9441									1675,47	
0764			693						693				saját használatú út
0765/1	a			11	7243							11,72	
	b					1	8922					4,92	
	c			5	816							5,08	
	d								2346				saját használatú út
	f			18	7146							104,8	
		37	6473									126,52	

Hrsz:	Alrészlet	Összterület ha	Összterület m2	Erdő ha	Erdő m2	Gyep ha	Gyep m2	Kivett ha	Kivett m2	Szántó ha	Szántó m2	AK	Megjegyzés
0765/2			9552						9552				saját használatú út
0765/3	a			8	6091							8,61	
	b								6859				anyaggyödör
	c								2525				saját használatú út
	d							3	1290				anyaggyödör
	f			22	9398							22,94	
		35	6163									31,55	
Mind összesen		1818	24.196	1564	20.479	203	11794	32	6823	16	363	5983,72	